

Warszawa, 21 października 2022 r.

DAiL/0489/10.22/BO/BS

**Pan
Kazimierz Kleina
Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych**

Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, działając na rzecz zrzeszonych członków – podmiotów reprezentujących przeważającą część rynku Biur Informacji Gospodarczej, funkcjonujących na mocy ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, pragną zwrócić uwagę na treść uchwalonej przez Sejm RP ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie (dalej: Ustawa), mającej istotne znaczenie dla sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych stanowi podstawę tworzenia i funkcjonowania Biur Informacji Gospodarczej, tj. instytucji pośredniczących w udostępnianiu informacji gospodarczych oraz innych danych dotyczących wiarygodności płatniczej. Akt ten stworzył podwaliny pod funkcjonowanie w Polsce nowoczesnego systemu wymiany danych dotyczących wiarygodności płatniczej, którego sprawne funkcjonowanie wpływa na zwiększenie bezpieczeństwa obrotu gospodarczego i ochronę uzasadnionych interesów gospodarczych.

Interesariuszami systemu wymiany informacji gospodarczej są konsumenci i przedsiębiorcy, szczególną jednak rolę odgrywa on dla firm z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Biura Informacji Gospodarczej świadczą bowiem usługi wspierające przedsiębiorców z sektora MŚP ze wszystkich branż w procesach oceny ryzyka kontraktowego i odzyskiwania należności.

Uchwalona przez Sejm RP ustawa przewiduje dodanie do ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim nowego art. 9a, który w ust. 8 nakłada na kredytodawców obowiązek przekazywania informacji o zaległościach w spłacie kredytu instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe lub biuru informacji

gospodarczej, o którym mowa w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

Należy przyjąć, że ratio legis regulacji polegało na tym, aby informacje o zaległościach w spłacie kredytu niezwłocznie zostały udostępnione w bazie danych co najmniej jednego z wymienionych podmiotów, tj. instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia – Prawo bankowe lub Biura Informacji Gospodarczej. Wydawać by się mogło, że intencją projektodawców było, aby taki przepis stworzył dla kredytodawcy przestrzeń dla podjęcia decyzji, co do sposobu realizacji przedmiotowego obowiązku, tj. czy daną informację przekazać do instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia – Prawo bankowe, czy też Biuru Informacji Gospodarczej, względnie – obu tym podmiotom (wskazuje na to użycie spójnika „lub”). **Należy zauważyć, że pozostawienie przepisu w tym kształcie co najmniej utrudni, a w wielu przypadkach wręcz uniemożliwi, realizację przez kredytodawców przedmiotowego obowiązku poprzez przekazanie informacji do Biura Informacji Gospodarczej.** Możliwość przekazania informacji do Biura Informacji Gospodarczej jest bowiem – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych – uzależniona od spełnienia przez wierzyciela (w tym wypadku kredytodawcę) dodatkowych warunków określonych w tej ustawie, takich jak: minimalna kwota zaległości w wysokości 200 zł, minimalny okres wymagalności 30 dni, a także wysłanie do dłużnika listu poleconego zawierającego wezwanie do zapłaty z ostrzeżeniem o zamiarze przekazania informacji gospodarczych do Biura Informacji Gospodarczej (art. 14 ust. 1 pkt. 2 i 3 ww. ustawy). Konieczność spełnienia wszystkich tych wymogów, zarówno z uwagi na związane z tym koszty, jak i czynnik czasu, może zatem uniemożliwić lub znacząco ograniczać przekazywanie informacji o zaległościach w spłacie kredytu do Biura Informacji Gospodarczej. **Należy przy tym podkreślić, że analogiczne wymogi nie obowiązują w przypadku przekazywania przez wierzycieli informacji do instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.**

Taka sytuacja oznaczać będzie w praktyce, że przedmiotowe informacje nie zostaną przekazane przez kredytodawcę do systemu wymiany informacji gospodarczej prowadzonego przez Biura Informacji Gospodarczej, lecz wyłącznie do instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. Będzie to mieć bezpośredni negatywny wpływ na dostęp przedsiębiorców z sektora MŚP do usług wspierających ich w procesach oceny ryzyka kontraktowego i odzyskiwania należności. Oznaczać to będzie faktyczne pozbawienie przedsiębiorców z sektora MŚP dostępu do danych o zaległościach konsumentów – dane te bowiem będą przekazywane przez kredytodawców głównie do instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, do której zasobów przedsiębiorcy z sektora MŚP nie mają dostępu, jako że jest to rejestr kredytowy, a w związku z tym jego zasięg jest prawnie ograniczony do sektora finansowego, głównie bankowego.

Dodatkowo warto podkreślić, że system wymiany informacji gospodarczych tworzony przez Biura jest rodzajem „systemu wczesnego ostrzegania” przedsiębiorców o niesolidnych kontrahentach, niewykonujących terminowo zobowiązań wobec innych uczestników rynku. Regulacja zatem wydaje się sprzeczna z zasadniczym celem funkcjonowania tego systemu. W naszej ocenie także stoi w sprzeczności z dotychczasowymi działaniami legislacyjnymi,

których założeniem było zwiększenie oraz ułatwienie dostępności usług świadczonych przez Biura Informacji Gospodarczej celem efektywnego odzyskiwania długów oraz unikania ryzykownych kontraktów przez uczestników rynku, a co za tym idzie minimalizacji ryzyka powstania zatorów płatniczych w obrocie gospodarczym.

Aby wyeliminować wskazane wyżej ryzyka oraz doprowadzić do spójności w zakresie równego traktowania podmiotów i zachowania konkurencyjności, w ocenie Pracodawców RP niezbędnym jest dodanie przepisu, który przewidywałby – w stosunku do tych informacji o zaległościach w spłacie kredytu – częściową (bardzo ograniczoną i niemającą wpływu na zakres ochrony konsumentów/dłużników) zmianę stosowania przepisów ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych określających warunki przekazania informacji gospodarczych do Biur.

Należy zauważyć, że znacznie dalej idące rozwiązania, na zasadzie wyjątków od zasady, już obecnie istnieją w odniesieniu do informacji przekazywanych do Biur na podstawie innych przepisów szczególnych, w tym: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy – Kodeks karny wykonawczy. Równocześnie, w celu ujednoczenia zasad przekazywania tych informacji i zachowania konkurencji na rynku wymiany informacji gospodarczych i kredytowych, a także w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony praw konsumentów, należy doprecyzować, że do przekazywania tych informacji do Biura Informacji Gospodarczej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o kredycie konsumenckim określające warunki, na jakich instytucje pożyczkowe mogą przekazywać te informacje do instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.

W związku z powyższym Pracodawcy RP proponują, aby w dodanym do ustawy o kredycie konsumenckim art. 9a, po ust. 8 dodać ust. 9 w następującym brzmieniu:

„9. Jeżeli umowa o kredyt zawiera klauzulę informującą o możliwości przekazania danych do biur informacji gospodarczej na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, warunek, o którym mowa w art. 14 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy, uważa się za spełniony.”

Tak sformułowany przepis daje realną szansę na przekazanie informacji, o których mowa w ust. 8 powołanego art. 9a, bez konieczności wysyłki wezwań do zapłaty z ostrzeżeniem o zamiarze przekazania danych do BIG, jako że odpowiedni obowiązek informacyjny został ujęty w umowie o kredyt.

Pozostałe warunki przekazania informacji gospodarczych przez kredytodawcę kredytu konsumenckiego do biur nie ulegają zmianie. Nadal biuro będzie mogło przyjąć wyłącznie informację spełniającą warunki określone w art. 14 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, co odpowiednio zabezpieczy interesy konsumentów.

